

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Szerkesztői szállítás:

belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglérnél (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsasse Nr. 60.)
Nyilvántartási cikkeik sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csatolandók.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, n. m. kedden, szombatonként és szombaton délelben.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

július—decemberi folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.

Félévre 6 „ „ „

Évnegyedre 3 „ „ „

Egy hóra 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

A „Gaz. Trans.” szabadelvűsége.

○ A brassói román lapról soha sem is vártunk, tárgyilagosságot, megőrzött szokása: ferdeni, félrebeszélési közbe-közbe gyanúsítani.

A „Gaz.” 53-dik száma a „Kol. Közlöny” szellemi irányát bírálja s olyannak képzei, mely malomkö gyanánt morzsolja a szabadelvűséget. Mindazok, kik a brassói román lap működését figyelemmel szőtták kíséni, jól tudják, hogy a „Gaz.” szabadelvűsége szakasztott mása a szabadságnak; ezért mi az érintett hasonlatban sértőt éppen nem találunk, sőt örülünk, hogy ama bírhezt szabadelvűségnek akadályozóiként vagyunk feltüntetve, hisz épp ezáltal köteleinket teljesítjük a magyar haza és a román nemzetiség iránt.

Mi mindig a hazai alkotmány alapján védjük a törvényhozás illetékes tényezői által meghozott törvényeket, melyek épp a szabadelvűségről szólnak. Miért nem küzd a „Gaz.” is e téren mellettünk? Avagy azt tartja szabadelvűségnek, ha minduntalan rágalmozza a magyar nemzetet, s ellene gyűlöletre ingerli a románokat; ha az együgyűek könnyelműségére számítva, naponta ígérget-füldet, holott valóban egy negyed urbéri telket sem adhat; ha egekig magasztalja az önkényuralom kegyelemmorzsáit, (1868/9) bár tudja, hogy azokat egy szál miniszteri rendeleten kívül misem biztosította; ha, bár megtanulta a történetből, hogy az állam szilárd alapját csak a törvény iránti tisztelet képezheti — úton útfélen a jogegyenlőséget megadótt törvények figyelmét buzdít? Az ily fajta szabadelvűséget soha se feltette a „Gaz.” ideje, hogy az minden ízében örökre szétmorzsoltsásként, szelnek hocsátassék.

Hanem hátha panasza méltó oka van a „Gaz.”-nak. Hallgassuk meg a keserű feljajdulást.

Ime — ugymond a „Gaz.” — a szélsőbal kérvényeit, melyek az 1867-ki törvények megszüntetését kérelmezik, bár ezer és ezer aláírással vannak fedve, a képviselőház elfogadta, mi azt tanúsítja, hogy alkotmányos országban meg van engedve a politikai hitvallás nyilatkozatát, a minthogy ezeknek célja alkotmányos és törvényes úton hatni a közjó érdekében, kimutatván a hiányokat s a minden sebet gyógyító balszámot. Az ártatlan „Gaz.” a balázsfalli prounciamiento megszüntetése körül észlelt eljárást a Madarász-ügynökök aláírásgyűjtési expedíciójához hasonlítja. Ez azután az óriási tévedések furcsasága!

Magyarország királyházi részében néhány lelkiismeretlen igazító összeszeres több kérvényt, aláíratván azt több községben boldog és boldogtalannal, élők- és halottakkal, asszonyokkal és gyermekekkel; ezeket azután felül Madarász, s mint képviselő, ama községek nevében a parlament asztalára rakja le. Így jártak-e el a Balázsfalli májalisozott urak, úriak? Nem.

Összegyűlt néhány román intelligens (?) s kezét fogva több pappal és tanárral, hatósági engedély nélkül politikai gyűlést rögtönöztek, s ebből kiállvány alakjában decretáltak a román nemzet egyetemes akaratát; az abszolutizmus rendeletheik érvénybe tartása mellett nevetesen pöffeszkedő modorban szólaltak fel, s a mi korunkban már két királyunk szent esküje által megpecsételt törvényeket semmieseknek nyilatkoztatták, követelvén ama csekélységet, hogy Magyarország, ez urak szeszélyeért ismét, szétaraboltsásként, mert hát csak így lehetne — idővel! a magyar hazából oláh országot faragni.

Miben hasonlít e balázsfalli fellépés a szélsőbal eljáráshoz? ezek kérelmeznek községek

névben, amazok követelnek, tiltakoznak, prounciálnak egy egész nemzet képében.

Nem az a kérdés nt. „Gaz.” hol készült a prounciamiento szövege? Moszkvában, Bukarestben, vagy Brassóban? Hanem, hogy mit foglal magában.

Miért nem irtak a Balázsfalli mulatozott urak kérvényt alá, saját nevükben, s ezt adták volna be a pesti parlamentben egyik román ajku képviselő által; ha így járnak el, a jelenlegi tartalom mellett is, a szélsőbal hóbortjához hasonlón válnak a prounciamiento. Hanem a román nemzetet compromittáló, érdekeit kockáztató urak jónak látták nemzeti nyilatkozatvánt intézni a románokhoz, egyéni nézetüket nemzeti akarat ezege alatt bocsátották közre, s így a politikai kérdésekkel nem ismeretes tömeget igyekeztek hékés nyugalmából felzavarni.

Ily eljárást sem a „K. Közl.” sem más alkotmányos és szabadelvű pártközlöny nem helyeselhetett; a minthogy nagy merészség is azt állítani róla, hogy alkotmányos és törvényes, — hogy a közjót szolgálja, — hogy a hiányokat észleli, s a balszámot kutatja — mert voltaképpen felszaggatja a legrégibb sebeket is, csak azért, hogy mérget tölthessen beléjük.

Vegye kisé fontolóra a dolgot a „Gaz.” és bizonynyul belátandja, hogy van némi különbség a „községi kérvény” és a „nemzeti prounciamiento” közt: az első meg van engedve a valódi alkotmányos országokban — a másikat egy állam sem tűri meg a maga kebelében, mert ez utóbbival az ország önként nyitna út arra, hogy ezredéven át megőrzött épsége megsemmisíttessék.

Szabadjon végül a „Gaz.”-nak a dolog mélyére ható megfontolást ajánlanunk; akkor azután nem fog a prounciamiento kárhözvitásából olvadat faragni, mint tévé most, midőn „teljes elmagyarosításról” fecseg; és nem kiáltand fel így: hát a románok rabszolgák legyenek, haza nélkül! — a miatt, hogy mi közös hazánkat „Magyarországnak” nevezzük. Hja, uraim! egy ezredév ismeri annak, és soha sem fog legűsőbb, kiegészítő része Oláhország-nak nevezetn. Ébredjenek fel valahára amott a „Gaz.”-nál is, különben „a felvilágosodás eme századában is vakok maradnak,” most pedig biztos járásra lesz szükségük; azután, csak is ébrenlétükben tanusithatnak, hogy a kor szellemének megfelelően hazafiashak, mint a magyarok.

A mi a „Federatiunea”-ra való hivatkozást illeti, csak annyit jegyzünk meg, hogy mi nem szoktunk ez urakkal egy tából cseresznyézni, s a kik már velők egy asztalhoz ültek le — azokat csak sajnálni tudjuk; mert az efféle politikai társalgóban főzik ama nemzeti kötfalékot, mely majálisból és egyéni agyremeserből gyurja össze a nemzetgyűlést és „nemzeti hitvallás” alakú nyilatkozatvánt; mi nem vágyunk kistolóra, hadd teljenek el vele azok, kiket a korszakem állfénny vezet a törvényteleneké ingoványai között.

Cseh állapotok.

(S.) Prágai tudósítások szerint az ottani viszonyok mind jobban elmérgesednek. A néhány tulbuzgó által vezetett sajtó és kormány közti feszültség hovatovább élesebbé válik.

Napirenden vannak a sajtóperek, lapelkobzások, befogatások, elitélések, gyűlések betiltása stb.

Ily csaknem rendkívülinek nevezhető helyzetben, ily szomorúan izgatott, setét hangulat közepette minélhamarabb tisztába kellene jönnünk azon főfontosságú kérdéssel, kinek van a sajtó viszállyan igaza, melyek azon kívánságok, követelések, melyek jogosultsága bebizonyítható, megadása követelhető.

Az osztrák-magyar birodalom megkezdett új átalakulásának, rendezésének békés lefolyása kívánatosá teszi, hogy a felelet a kérdésre késedelem nélkül megadassék, s a mi orvosolandó orvosoltassék, teljesíthető teljesíttessék.

Amde ehez Csehország egyetemes valódi értelmisége szintén valódi közhajtatásnak, s pedig azon közhajtatásnak tudomása kívánthatnék, mely minden ábrándtól, minden kivihetetlen utópiák és szürke doctrinár teoriáktól menten a gyakorlati politika terén mozog s mind a birodalom területi épségé-

vel, mind pedig a lajthántúli részt, különösen Csehországot lakó többi nem szláv nemzeti-ségek egyenjoguságával megegyeztethető.

Azonban, a közkívánatoknak kölcsönös egyetértésre célzó higgadt, jóakaratu fejtegetése helyett, a féktelen, vad szenvedély hangja és érzülete vonul végig a cseh sajtó hasábjain és gyűlések terméin.

E sajnos hangulatot a bécsi sajtó egy részének tapintatlan ingerlő magatartása csak növeli.

És a modoron kívül, azon közjogi elvek és politikai czélok tisztasága sincs bebizonyítva, melyek után a cseh vezetők törek-szenek. Mindenesetre gyanus azon eljárás, hogy a cseh olygarchákhoz, kik eddigelő Ausztria sorsát az abszolutizmus legkirívóbb eszközeivel intézték — hasonlóan ők is hajlandók az Európát fenyegető északi Colossal, a szolgaság, butaság, elnyomatás e nagymesterével: Oroszországgal szövetségzni, csak-hogy céljaikat elérhessék.

Testvériségöknek, igazság és méltányossági érzetüknek is szerfelett gyöngye bizonyítványát adják a cseh patrioták (?) midőn folyvást a kaján gyűlölet hangján szólnak közállapotainkról, legjobb szándokainkat félre magyarázzák, legigazságosabb cselekményeinket elferditik.

Kezet fognak hazánkban azon néhány tulzóval, kik a haza és nemzet javára való minden tekintet nélkül, csupán személyes önérdékből elérhetlen légvárakat hajásznak, s a zavarosban, magán czélu kecségék után halászván, az egyetemes haza köznyugalmát zavarják.

Izgatják a velünk lakó testvérnepeket, s a horvátokat, a kik éppen most munkálnak, elismerésre méltó készséggel, azon közjogi nagyfontosságú kérdéseknek, melyek ki-elégítő megoldása mindnyájunk kölcsönös megnyugtatására szükséges.

Ily körülmények közt aztán, bárha lelkünk mélyéből óhajtunk, hogy a csehországi nép kielégítésre váró méltányos igényei teljesüljenek, nem tehetjük, hogy egyszersmind, ha mindjárt sajnálattal, de mégis el ne ismerjük azon rendszabályok szükségességét, melyeket a bécsi miniszterium, a rend és csend fentartása végett, s főleg azon czélból kénytelen foganatba venni, miképp a cseh nép valódi közhajtatásának szabad nyilvánulhatása elébe gördített akadályokat elháríthatja, s a sajtóképi közakaratot a muszka-cseh emissariusok nyomása alól felszabadíthassa.

Vajha mielőbb sikerülne a dolgok menetét Csehországban ismét a rendes és csendes fejlődés egyedül üdvözítő kerékgyűlésébe visszavezetni.

Pest, július 25. 1868.

(y. z. n.) A horvát magyar országok küldöttség általam már megismertett munkálataiban, ennek végtárgyalása alkalmával némi lényegtelen változtatások történtek és a szerkezet azok szerint módosított.

Az utolsó ülésben gróf Majláth Antal érzékeny beszéddel bucsuzott el a horvátoktól, kiknek nevében Vacanovics válaszolt, mire a küldöttség befejezte munkáját s tagjai szétszóztak.

Ma a horvátok zártanácskozmányra jöttek össze, hogy az országgyűlésük elé terjesztendő jelentés iránt megállapodjanak, és holnap, vagy holnapután már elhagyandják Budapestet.

A védrendszerről szóló törvényjavaslatot, t. i. a bizottmány munkálatait, elfogadták ugyan az osztályok részletes tárgyalás alapján, de a baloldal csak azért: mert ha visszautasítaná azt, elvetné egyszersmind az általános hadkötelezettség elvét, valamint a honvédrendszert is, mit az ország érdekeivel összeütközőnek tart, azonban e két fő alapelv tényleges alkalmazását a törvényjavaslatban elhibáztottnak tekinti.

Ugyanis azon véleményben van, miképp a szerkezet, nemcsak az országban egy specifice magyar hadsereg iránt táplált óhajtatást, hanem még az 1867. XII. t. czikk rendeletének sem felel meg, mely szerint a magyar hadsereg a közös hadseregnek csak kiegészítő részét képezi, de abba be nem olvasztathatik.

A baloldal ezen nézet folytán elfogadja ugyan a rendes hadseregben szolgálóti idő gyanánt a három évet, ám azt kívánja, miképp a többi 9 évet a honvédség soraiban töltsék el az illetők,

azaz: hogy a rendes hadseregnek ne is legyen tartalékja, vagy az utóbbi csak az állandó hadsereg 3 évi rendes szolgálóti kötelezett s netalán ideiglenesen elbocsátott tagjaiból álljon.

A közös hadügyminiszter megnevezését, kinek, a javaslat szerint, beleegezése kell ahhoz, hogy a 3 év betöltése után tartalékba lépő katonák még egy évig a rendes hadseregben maradjanak, végképp mellőzni óhajtaná a baloldal, a tiz évet pedig, mint mennyi időre a hadsereg létszáma 800,000 főben állapítatik meg, öt évre leszállítani.

Azon tanulók, kik saját költségükön szolgálnak az állandó hadseregben — a bizottmányi előterjesztés szerint — egy év betöltése után a tartalékba lépnek, míg a baloldal a „tartalék” szó helyett a „honvédsereg” szót akarja iktatni.

Általánvéve mindentűt a honvédseregbe, nem pedig az állandó seregbe fekteti a súlypontot.

Ebből láthatni, hogy a törvényjavaslat nyilvános tárgyalása alkalmával heves vita fog kifejlődni, mindamellett bár most is bátran merjük állítani, miképp a bizottmány munkálatait fővonásaiban elfogadandja a képviselőház, legfőlebb talán a „magyar hadsereg” praecisirozottabb elnevezése vétetik majd fel a szerkezetbe.

A képviselőház mai ülésének, ha nem is legfontosabb, de mindenesetre csaknem legérdekesebb momentuma az volt, melyben Miletics Swetozár — miután több oldalról hangosan vádoltatik azal, hogy Mihály szerb fejedelem meggyilkoltatásában neki is volt része — önmaga ellen vizsgálatot kért, felhíván az igazság- és belügyminisztert, miszerint azt, a képviselői immunitás formalitásának mellőzésével indíttassák meg ellene.

A képviselőház közhelyesléssel fogadta a nyilatkozatot, mely szerencsésen az érdeklőt még nem részesült, határozat azonban nem hozott, mert az indítvány Ghyecz javaslatára kinyomatván, annak rende szerint fog napirendre tűzteni.

Egyébiránt az ujvidéki kir. biztos jelentése szerint állítólag oly adatok jöttek napfényre Miletics ellen, melyeknél fogva nem várható, hogy polgármesteri hivatalába visszahelyeztetessék.

Lapszemle.

A balközép nem egyszer tört már lándzsát a szélsőbal garázdalkodásai ellen, most is ezt teszi a „Hazánk,” elitélvén azon magatartást, melyet e töredék, a képviselőház jul. 20-iki ülésében, a Miletics-ügy feletti vita alkalmából tanusított. A „Hazánk” (160. szám) vezércikke elismeri, hogy az ujvidéki polgármester felfüggesztése kérdésében a belügyér „azon ténnyel állott, melyen egy parlamenti felelős miniszternek ily esetben állania kell,” — igazolván magát a rendkívüli helyzetet, mely erőlyes föllépést követelt Ujvidék s az ország azon részének nyugalma érdekében, s a szomszéd Szerbia iránti tekintetből. Itt azután megletését fejezi ki a „Hazánk” a felett, hogy a szélsőbal nyíltan szövetekezett „az alkotmány és hazaellenes elemekkel,” s hangsúlyozza, hogy ha ekkor nem először fogott is kezét a szélsőbal „a magyar korona felbomlására vezető nemzetiségi követelések képviselőivel,” — de ily határozottan még eddig soha sem azonosította magát velők. A „Hazánk” méltó megrovásban részesíti a szélsőbaloskodókat, midőn arra figyelmeztet, hogy a magyar haza javát nem tartják szem előtt azok, kik az ország legelkeseredettebb elleneivel szövetekeznek, — hogy az, ki az 1848-ki törvényeket száján hordja, de védelme alá veszi az azon törvényt semmiesnek nyilvánító Macellariut és a balázsfalli, ezt tett prounciamentót: csak leplül használja ezen törvényeket. Ezek után mi is kérdehetjük: hát ez az 1848-as párt?!

Élénk érdeklőséggel várja hazánk minden jó polgára a derék Beniczky megdöbbenő eltiltése felőli híreket s a gyászcsatát földelítését. E közben meglegedéssel jegyezzük fel, hogy a „Hon” (168. sz.) az első lap, mely arra figyelmeztet, hogy a legnagyobb gondatlanság e titokteljes eset meggett oly indokot kutatni, mely politikai pártjaink bármelyikének jellemére kárhözatos árnyékot vetethet; tagadja, hogy a gyalázatos merény politikai jellegű lehessen. A „Hon” hivatkozik a nemzet történelmére, hogy, e szerint, a nemzet soha sem tanusított, legvérengzőbb kitérési közben sem orgyilkos hajlamot; — hisz, ugymond — 18 évig végig kinozták a nemzetet, s a kényuralom szolgálai ellen sem emeltek Magyarországon orgyilkos történet.

A „Concordia”-ban, „C. P.” jegy alatt, ve-

zerezzük taláink, mely az 1848. május 15-diki balázsfalvi gyűlés emlékét dicsőíti, elmondván, hogy az ünnepe lesz a románok, míg egyetlen lélek él belőlük Erdély földjén; mert akkor történelem fogja megállapítani; végül védeni próbálja az utóbbi balázsfalvi pronunciamentót. A „Concor.“ e cikket megjegyzés nélkül adja közre, holott kötelessége lenne elmondani, hogy a jobbágyság felszabadítása, tehát a „szolgaság megszüntetése a magyar törvényhozás műve, s arra a balázsfalvi gyűlés 1848-ban sem folyhatott be s ezután sem fog befolyhatni; e helyett a román lap is oltalmába veszi a törvényellenes „nemzeti gyűléseket“, meghagyja a román értelemnek ama balhítet, hogy őket a balázsfalvi „szabadságmezőn“ szabadították fel. Sajnálatra méltó vakság ez! Mégis lojalitást emlegetnek a jó urak!!

Ily nyilatkozatokkal szemben örömmel regisztráljuk a „Tel. Rom.“ azon kijelentését, hogy 51-dik számában nem azért említ fel Trájiánt, s mondá el azt, hogy a román nemzetiség kielégítésére még sok van hátra, hogy lábat adjon a túlzóknak; mérsékelte van, uraim, szükség, különben a közös haza javát teszik kockára azok, kik saját, becses enyujken kívül csak az észvesztő nemzeti ábrándozással foglalkoznak.

A francia sajtó az első magyar államköltségvetésről.

(Folytatás.)

Folytatlag a törvényhozó s végrehajtó hatalmat valójában az országgyűlésben s egy miniszteriumban, mely annak kifolyása, véli feltalálhatni Cochut úr. A hatalom tényezőinek e szövetkezésénél fogva a miniszterium elnökének nagy szerepe s tetemes befolyása jut. „Ezen fő államhivatal fontosága — így ír C. úr — már abból is kitűnik, hogy e pozícióra a hazafiságról s politikai mély belátásról ismeretes Andrassy Gyula grófot emelte a nemzet közakarata. — A belügyminiszteriumról, szintén csupán csak a számokból következtetve, megjegyzi sz., „ugy látszik, hogy az állam a belügyi kiadásokra saját pénztárából nagyon csekély összeget szánt, s ez az okból történt, mert az új kormányrendszer létrejöttével a kormánynak első tette volt a megyéket régi önálló belkormányzatukkal visszaállítani. Ez átmeneti állapot a belügyi kormányzatban nagyon költséges, miután háromnegyedet a belügyre szánt költségeknek elvonja, s így a mellett, hogy így a belkormányzati gépezet tökéletlenül működik, még az a rossz is van a dolgan, hogy a belügyi kormányzat többi ágazataira, melynek az egészségügy vezetése, a közbiztonságra, a fogházakra való felügyelet, egy a té bolydák s a lelenek fölötti felügyelet, a színházak s loversenyek fölötti őrökös — igen csekély költség marad. Különben is a költségvetésnek nevezett belügyi szakmákra szánt kiadási tételeiből is látszik, hogy azok kifejlődésüknek még csak legelső fokán állnak.“ Elmondván, hogy a közmunka- és közlekedési miniszterium élére egy erdélyi, Mikó gróf, van felállítva, megjegyzi cikkez, hogy Magyarországon e miniszterium teendői, csak a folyók hajózásbátórá tételére s az országutak kellő számban létrehozására s azok jó karban tartására szorítkoznak. A földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium, sz. szerint, nagyon csekély összeggel van dotálva a költségvetésben, s ebből C. úr azt következteti, hogy e téren, melynek nagy jövője van, még eddig csirájukban vannak a dolgok, s az e körbeni cselekvések most még csak kísérleteknek tekinthetők. Gorove miniszter úrról, a francia közgazdász azt mondja, hogy azon emberek sorába tartozik, kik előtt egy működési tér sem igen szűk körül, mert annak egyéni befolyásuk s eljárás módjuk által fontoságot tudnak kölcsönözni. — Legkisebb összeggel emlékezett meg a költségvetés a vallás- és közoktatási miniszteriumról, s ez, cikkez, szerint, azt mutatja, hogy ezen fontos és életbe vágó közgazgatási szakok Magyarországon még eddig helyi s önkényes teherviselés által tartatnak fenn. A népnevelés, melyre 120,000 forintnyi nagyon csekély összeg van szánva, ugyszólván, még megszülemlendőben van. Hozzá teszi még C. úr, hogy „bizalommal lehetünk e közgazgatási ág jövője iránt, ha továbbra is Eötvös báró feunkölt szellemi su-gallatainak s széles mezejű ismereteinek befolyása alatt leend, ki Deák úrnak barátja s méltó társa a haza javára irányzott munkálkodásban.“ — A többi szakokról így ír szerző: „Az igazságügy kezelése, egyike levén az állam legkíváltságos előjogainak, összpontosítva kezelik. A jelenleg működő igazságügyész, Horváth úr, fiatal ügyvéd, ki a jogbölcsélet eszméi iránt lelkesül, s ki a jogilleté-kességét illető kérdésekben az irányadó elvek fenn-körében tud maradni. Miután a hadseregbe törtéző kiadások a közös költségvetés rovata alá soroztattak, elmondhatjuk, hogy Magyarországon tulajdonképpeni hadügyminiszterium még eddig nem létezik. A „honvédelmi miniszterium“ neve alatt egy egyszerű hivatal működik, melynek feladata a katonák el-szállásáról s az újonczásról gondoskodni. Da-czára ennek e közgazgatási ág, melynek a költ-

ségvetés oly kevés költséget szánt, nagy fontossá-guá fogja magát kinőni, ha az ország ösztönszerű óhaja, egy nemzeti hadsereg felállítására tárgyában, valószínűleg fog. Pedig előbb-utóbb e lesz a dolognak a vége. E nemzeti hadseregnek szükségét olyany-ra érzik, hogy az oly csekély, alig észrevehető honvédelmi miniszteriumhoz csatolták a miniszter-tanácsbani elnökségre való előjogot.“

A költségvetés kiadási részletéről szóló ismer-tetésének bevétele előtt Cochut úr még meg-jegyzi: „egyik kiváló sajátága a magyar állam költségvetésnek abban áll, miszerint benne a nyug-dijak az illető szolgálati ágak (miniszteriumok) terhére s rovata alá vannak írva. Ez eljárás kitűnő; s ezáltal megelőzőleg el lesz az útja vágva az oly visszaéléseknek, mik más országok adózoira oly-annyira terhelőleg sulyosodnak.“

Cochut úr, a francia nemzetgazdász és publicista, e gyakorlati s számokon alapuló ismer-tetés után, s éppen ez évi költségvetésünk tanul-mányozása folytán, mintegy a számokból követke-ztetve ily meggyőződést merít magának: „Bár az 1849 ki emlékek behatása folytán, az ember annak hívására lenne utalva, hogy a nemzetiségek élet-folyamata s függetlensége a fajok antagonizmusa folytán folyton sakkban tartatnak, — mely elő-ítélet kiaknázásában, Magyarország ellenségei mindig ügyesek voltak: a magyar államköltségve-tés minden tétele éppen az ellenkezőt mutatja, s e balhiedelmeket minden pontjában megcáfolja. A mi Erdélyt s a katonai végvidékeket illeti — ne-vezetes részei az országnak, miután 15 millióból 3,200,000 lakost számlálnak — ezek bevételei s kiadásai folytonosan egybevegyítve s összevételre ta-láltnak a királyság összes költségében. Az ér-dekek ezen fusiója nem jelzi-e a fajok fusióját? Aztán meg Erdély különben is részt vesz az adók megszavazásában követői által, kik Pesten az országgyű-lésen üléseiket elfoglalták, s Erdély még e kívül a minisztertanácsban is bir egy képviselővel. A mi a Horvátországban lakó szlávokat illeti, a kik különben is az összes népesség egy tizenhatodát teszik ki, ezek irányá-ban a kormány s az országgyűlés a legnagyobb engedékenységgel s tekintettel vannak: meghagy-ják nekik a beolvadás előnyeit, a nélkül, hogy cserébe tőlük erkölcsök és szokásaik feloldozását kívánják. Számítanak az időre s az érdekközösség vonzerejére, hogy a leggyengébb ellentét is meg-szünttessék. Horvátország a jövedelmekről szóló budgeti részben már nem bir külön rovattal. Az általa minden kényszerítés nélkül fizetett adóssze-gek a közkinestárban a többi adósszegekkel egy-befolyognak s ott összevegyítve; de Horvátország beligazgatási szokásai tiszteletben tartatnak s Pest-ről csupán az általa kívánt hivatalnokokat küldik. Innen van, hogy a kiadásokról szóló része a bud-getnek, külön rovatot mutat fel ily czim alatt: „Horvát-Tótországok udvari korlátnoksága“, mely rovat alatt 5 millió forint szerepel.“

(Folytatjuk.)

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése július 24-én.

Elnök bemutatja a házhoz érkezett kérvé-nyeket, köztük többeket, melyek tiltakoznak Mada-rász petíciója ellen, nevezetesen Győr városa kéri az eredeti petítiót magának kiadatni, hogy Mada-rász József ellen büvádi keresetet indíthasson.

Madarász József kinyilatkoztatja, hogy ő az aláírásokért nem felelős, ő a kérvényezőket nem ismeri, hanem csak a házszabályokból eredő jogát gyakorolja, és a hozzá beklüdtött kérvényeket a ház asztalára leteszi.

A kérvénybizottsághoz utasított az ügy. Napirenden van a kormánybizottság jelenté-s-tétele.

Horváth Döme előadó felolvassa a konstan-tinápolyi ügyben, hol három szerencsétlen magyar leány elcsábítottat, a vélemény; oda szól, hogy a kérvény a miniszteriumhoz adassék ki oly utasítá-sal, hogy a történet intézkedésekről a ház értesít-tessék.

B. Wenckheim Béla belügyminiszter tudatja, hogy a kormány eddig is intézkedett ez ügyben s felkérte a külügyminisztert, hogy a consulatusokat érlelyes cselekvésre utasítsa, mi meg is történt s már több ily szerencsétlen lény küldetett vissza onnan. Gyökeresen orvosolni e bajt nehéz, de uta-sította a kormány az erdélyi hatóságokat, hogy fiatal nőknek útleveléket csak a legnagyobb óva-tossággal adjanak ki; a kormány figyelmét a tárgy ki nem kerülte.

Ezután megszavaztatott harmadszor Deák Fe-renez határozati javaslata a curia tárgyában.

Horváth Döme előadó folytatja a jelenté-s-tételt; következett a Madarász-féle petíciók feletti vélemény, mely oda megy ki: hogy a kérvények-ben felhozott dolgok egy része a törvényhozásnak ugy is folytonos gondját képezik, de az indítványo-zást oly alakban el nem ismerheti; arra nézve, mit a kérvények a képviselőház alkotmányelleni működéséről, sőtleg tartalmaz, fejjezzék ki a ház roszallását, ugyszintén azon toborzók ellen, kik az értelmetlen népet ámitva aláírásra unszolták, ré-szint pedig hamis neveket irtak alá; oly czélból

pedig, ha netalán e hamisítások miatt lépések tör-ténnének, adassanak ki a kérvényezői iratok a miniszteriumnak. (Helyeslés.)

Madarász József sajnálja, hogy e kérvé-nyeket mint az övét adják elő, midőn azok szá-mos mások kérvényei; azt helyesli, hogy roszallás mondassék ki azokra, kik a kérvényt nem értéket rávérték az aláírásra; csak egyre figyelmeztet: al-kotmányos államban azzal tiszteli magát a többség leginkább, ha a kisebbség óhajainak szabad nyil-vánulását nem gátolja. Azt is helyesli, hogy az iratok a hamisítások miatt netán indítandó kereset-tek végett kiadassanak a miniszteriumnak, de csak esetenként.

Tisza Kálmán nem akar védelmére kelni a kérvényeknek, de midőn a ház ez ügyben meg-állapodását a jegyzőkönyvre igatja, kívánja, ne történjék ez egy, hogy a kérvényezési jog korlátozt-tak tünjék fel. Ő ez ügyben nem akar végzést hozni, nem akar a dolognak fontosságát tulajdoni-tani, hanem a kérvényeket egyszerűen az irattárba letenni, a hamisításokat pedig az illető kérvények-kel a miniszteriumhoz átteni. Ez felet meg legin-kább a ház méltóságának és a legcorrectebb út is.

Jókai Mór a kérvényt nem helyesli és küz-dött ellene szóval és írásban; van benne, mit alá nem írta, de vannak ismét nagy eszmék, melyek felett, ha a ház animositással páleázat tör, nagy bajuk találná. Ezért Tiszát pártolja; Kurecz György ellenben a bizottsági véleményt.

Szólanak még Pulszky, Nyáry, Ivánka, Besze, Bónis, Kerkápolyi és Simonyi. Mire elnök a kér-dést feltévé, a többség a bizottsági véleményt fo-gadja el. Ezzel az ülés eloszlott.

Videki levelezés.

Obrázsa, július 16. — Az „Unio“ 81-dik számában R. K. a tagosítási ügyek rovata alatt az olvasó-közönségnek egy mutat be engem, mint valami csoda-bogarát. Nem tűrhetvén, hogy a jel-lemem felőli közvélemény félrevezetessék, bátor vagyok a tks. szerkesztőséget megkérni: méltózt-atna lapjában, valamint a megtámadásnak helyet adott, ugy védelmemnek is helyet adni.

Hazánk bölse azt mondja: „a mi ugy van, igaz; a mi nem ugy van, nem igaz.“ Ezen mon-dat igazságára támaszkodva, azt állítom: minthogy a szóban forgó dolog nem ugy van, a mint ezt tudósító úr — állítólag leghitelesebb magán érte-sülés forrása után — közölte: tehát tudósítása nem igaz.

Nem ugy van, hogy feltűnő modorban lép-tem volna vissza. Alkotmányos polgár előtt fel nem tűnhet az, ha azt állítottam: „most vévén az első hivatalos értesítést arról, hogy a classifikáló bizottmány elnökének megválasztattam, legyen sza-bad ezen alkalmat megragadnom annak kinyilat-koztatására, hogy e megválasztást, legjobb akara-tom mellett, sem vagyok képes elfogadni.“

Nem ugy van, hogy betegséget és elfog-lalásomat csak amugy mellékesen hoztam volna fel s főokul sérelmemet. Nyilatkozatom állott ne-hány sor praemissából és sokkal több sor indoko-lásból. A kurta praemissában okát adtam annak, hogy miért monok csak most le s nem előbb, a sokkal hosszabb indokolásban pedig megírtam okai-mat, miért nem vállalhatom fel az elnökséget, de az indokolásban egy szó sincs a sérelemtől. Hogy miként lehet az ilyszert praemissát főnek mondani, az indoklást pedig mellékesnek, ennek megítél-sét a t. cz. olvasó közönségre bízom.

Nem ugy van, hogy indokolásomban azt mon-dottam volna, hogy a törvényszék idézésére nem érzem magamat kötelezettnek megjelenni. Én, mint a tövisi birtokosság által megválasztott s a tör-vényszék által megerősített classifikáló-bizottmány elnöke, nem voltam a törvényszékkel szembe állít-va; hanem a törvényszék által kiküldött előnyo-mozó-bizottmány elnökével; tehát egyik bizottmány elnöke a másik bizottmány elnökével. Már pedig csak legyen nekem megengedve, hogy a garast forint helyett el ne fogadjam. Én ezt irtam: „nem ismerhetem el azt, hogy ezen megválasztás any-nyira kötelező legyen reám nézve; miszerint a t. cz. nyomozó-bizottmány (tehát nem törv.-szék) feljogosítva érezhesse magát a jogi következmé-nyekreli figyelmeztetéssel, engemet maga elébe pa-rancsolni.“

Nem ugy van, hogy azért nem éreztem ma-gamat kötelezettnek megjelenni, mivel a szokott formában és hivatalos stylusban irt idézés sértett. Én ezt nyilatkozatomban egy szóval sem említettem.

Nem ugy van, hogy az idézés szokott for-mában és hivatalos stylusban irtott legyen: vide Alois Sentz C. P. Ord. für Siebenbürgen 199. §. mellé csatolt mintát.

Nem ugy van, hogy én azt állítottam volna, hogy én a törvényszék suprematiáját semmi esetre sem ismerhetem el. Én azt állítottam: „tartozom engedelmeskedni a törvénynek, tartozom teljesíteni azt, mire köteleztem magamat. A t. cz. előnyomozó-bizottmány egyike sem hivatkozhatik.“

Ráfogás nélkül lehet-e azt állítani, hogy mi-dőn valaki magát kötelezettnek vallja a törvény-széknek engedelmeskedni, akkor azt mondta volna, hogy a törvény végrehajtóinak, a törvényszéknek semmi esetre sem ismeri el suprematiáját?

Nem ugy van, hogy obrázsa birtokos va-gyok. Én 34 év óta lakom Obrázsan szertény gaz-datisztai minőségben. Mint ilyen, a legstírgősebb gazdasági munkák közepette, szemben egy kato-nás idézéssel indokolásomat a visszalépésre nézve méltán zárhatnám be ezen szavakkal: „Ezeknél fogva a t. cz. előnyomozó-bizottmányt arra kérem, méltóztat más becsülő-elnököt választani, s ezt an-nál is inkább, mivel velem ugy sem érnének czélt, minekutánna magamnak is levén hivatásom, olyan halbrechts, halblinks-féle commandónak legjobb akaratom mellett sem lennék képes eleget tenni.“

Feltűnő előttem, hogy tudósító úr betegsé-gemet és elfoglaltságomat csak mellékes dolognak veszi, midőn azt írja, „hogy a tövisi birtokosság bizonyára legkevesebbé várta tőlem.“ Mintha bi-zony egészségesnek lenni és el nem foglalva lenni tőlem függött volna. Hogy a munka elhalasztott, annak nem én vagyok oka, hanem az, a ki éppen ezen sürgős munka idejére rendelte a becslést. Bi-zonyítom pedig ezen állításomat azzal, hogy azon-nal nevezetett ki más elnök, s a becslés mégis szeptemberben halasztott el.

A tudósító úr megnyugtatóra, ha ugyan-csak hivatalos adatai nincsenek, a kezemen levő eredetiek másolatával szívesen szolgállok.

Anvander Antal.

Egyletek és közintézetek.

Sz.-Keresztur, július elején, 1868.

(III. közlemény a sz.-kereszturi középtanoda tovább építésére begyűlt segélyadományokról)

(Folytatás.)

Mltos káali Nagy Elek főgondnok úr urbéri kötelezvényben 1869 dik évi január 1-től szelv-nyekkel 100 frtot. Mltos Dániel Gábor, építettő bizottsági elnök, s h.-almási és vargyasi ekkleziákba kiszállott gyűjtő biztos úr által H.-Almás községe részéről beadott 300 frt. Az alsó-rákosi unitarius ekkleziás beadott 4 frtot, alsó-rákosi pap t. Güncz Mihály úr 1 frt, Füzi Zsigmond, megye-gondnok úr, 1 frt, t. Józsa András úr (vargyasi birtokos, rom.cathol.) 21 frt, mltos Ferenzi Mózes úr Kolozs-várról 2 frt.

Az 1867 dik évi decz. 14-kén történt confe-rentia alkalmával tett ígéretek nyomán befizettek a „K. Közlöny“ május 26-dikai számában történt közlemény óta a) t. Incefi Dénés úr 20 frt, b) martonosi t. Gálfi Ferenc úr 10 frt, c) ujjfalvi t. Pálfi Sándor úr 10 frt, d) t. Török Sámuel úr 20 frt, e) kadási pap t. Ürmösi Sámuel úr 2 frt, f) Gálfalvi Sámuel, középtanodai köztanító úr, 6 frt, g) Gombos Sámuel, isk. főnök úr, 6 frt, h) Sándor János, isk. köztanító úr, 6 frt, i) t. cz. Derzsi Jó-zsef gyűjtő úr a kolozsvári főiskola tanuló ifjai ré-széről ígért 113 frt 81 kr összegből beklüdtött 50 frtot, k) sz.-kereszturi középtanodai tanulóknál többben 10 frt; h.-karácsonfalvi t. Barabás József úr küldött 10 frtot, Martonosból többben 19 frt 81 kr, Gagy-ból többektől összegyűjtve, 10 frt 18 kr, Csehéd-falváról gyűlt 25 frt 79 kr, kálnoki t. Bedő Albert úr küldött Pestről 10 frtot, mltos Szentkirályi Fe-rencz úr adott 20 frtot, Korodkáról többben 14 frt 85 krt Bördöséről többben 17 frtot, az énlaki unitar. ekkleziásban gyűlt 34 frt 60 kr.

Bőlöni unitar. lelkes t. Lőfi Áron, tks. Bara-bás Sándor és Marosi Gergely kirendelt gyűjtő biz-tosok ivén Bőlön községeből bejött összesen 408 frt és 52 kr, a melyből t. Lőfi Áron úr adott 20 frtot, Tana Sámuel úr 10 frt, Kisgyörgy József úr 1 frt, Pál György úr 1 frt, Sikó András úr 3 frt, Lőfi Elek úr 2 frt, Barabás Sándor úr 5 frt, Nagy József úr 2 frt, Ádám György 2 kr, Kisgyörgy István 20 kr, Fodor József timár 10 kr, Baló Jó-zsef 10 kr, Kozma Dénés 20 kr, Némét Áron 70 kr, Bálint Lajos 1 frt, t. Albert Áron úr 10 frt, t. Nagy István úr 5 frt, Boda János 20 kr, özv. Pál Ferenccel asszonyság 2 frt, a bőlöni unit. ekkle-zsia 245 frtot, a bőlöni birtokosság befizetett 100 forintot, összesen 408 frt 52 kr.

Derzs és Muzsna községeiből beadott: a) a derzsi ekkleziás egyes tagjai részéről összesen 25 frt 56 kr, b) a derzsi pap és esp. Incefi Jó-zsef úr adott 25 frtot, c) papjelölt Török Áron úr 5 frt, d) muzsnai unit. pap, Hadházi József úr 5 frt, e) derzsi unit. mester, Gábor András úr 4 frt, f) muzsnai unit. mester, Vida Sándor ur 1 frt, összesen 65 frt 56 kr o. é.

Ezen III-dik közleménybeli egész összeg pedig teszen 2,526 forintot és 31 krt o. é-ben; ehez hozzáadva az első és második közlemény sze-rint (lásd a „K. Közlöny“ idei jan. 11 diki 5-dik és május 26-diki 62-dik számai) befizetett 619 fo-rint összeget, teszen az eddigelő befizetett egész összeg tiszta pénzben és urbéri kötelezvényekben 3,145 frt 31 krt o. é., irva háromezer száznegy-venöt forintot és harmincegy krt, melyből a tiszta pénz teszen 2,845 frtot és 31 krt, három darab urbéri kötelezvény 300 frtot.

Fogadják a lelkes adakozók hálás köszönetét a székelly-kereszturi középtanoda építő bizottságá-nak a nevelés és oktatás szent oltárára letett ne-mes áldozataikért, nemkülönben az illető gyűjtő biztos urak is buzgó fáradozásaikért, és ezt any-nyival is inkább, mert a fenforgó építkezésre vo-natköszölgő is nagy mértékben igaz amaz ismeretes latin közmondás: „bis dat, qui cito dat.“ Az ilyen

áldozatokhoz nem kell dicshető beszéd, magok di-
csérik meg ezek magukat minden igaz és mélyebb
belátásu hazafi előtt, a ki a nevelés és oktatás jó
karbahozásának, főleg nemzetünk nézve életbe-
vágó fontosságát a maga teljességében felfogni bírja
és akarja. Az építő-bizottság nevében:

Maros Gergely,
igazgató tanár és építettű bizott-
sági tag.
(Folytatni fogjuk.)

NAPI HIREK.

— A kolozsvári egyetem ügyében egy
Pestről jul. 23-áról kapott levélből a következőket
közölhetjük: A kolozsvári egyetem dolgában elég
hiteles értesülés után irhatok annyit, hogy az illető
miniszterium e fontos tárgyat komoly figyelemre
meltatja és foly benne a munkálta. Azonban külö-
nös fogalma lehet egy egyetemről annak, ki talán
már pár hó alatt lehetségesnek hiszi egy egyetem
szervezését s beállítását, mint ezt némely lapok
futólag híresztelték. Tudom, mily élénken érdeklő-
nek az erdélyiek, s különösen a kolozsváriak e
fontos tárgy iránt, s magam is forrón óhajtanám
mielőbbi életbeletétését egy szabad szellemű, erő-
teljes egyetemnek Kolozsvárra; de éppen mert ezt
óhajtlak, várjuk el nyugodtan az időt, midőn a
megérett eszme kívánt alakban s erős alappal jut-
hat életre.

— Az erdélyrészi ujonnan szerve-
zett építési hivatalokhoz a következők nevezet-
tek ki még pedig: 1) a kolozsvárihoz főmér-
nöknek Lányi Károly; segédmérnöknek Tompa
János, Vertán István, Vizi Endre, Hengstl József.
2) A szebenihez mérnöknek Dietrich Károly;
segédmérnöknek Tikéli Sámuel, Krémer András,
Kalb András, Mäetz Károly. 3) Brassóihoz mér-
nöknek Burghard Ferdinánd; segéd-mérn. Sampek
József, Vadias János, Müssz Ottó. 4) Székely
udvarhelyihez mérnök Boros Ignác; segéd-
mérn. Elek Ferencz, Klein András. 5) Beszter-
ceihez mérnök Gellner Gotthárd; segéd-mérn.
Banó Sándor, Schémberger Dávid, Védő Jenő. 6)
M. Váráshelyihez mérnöknek Ottendorfer Gá-
spár seg. mérn. Enyedi Albert, Horváth Sámuel,
Krauf Vilmos. 7) Dézsihez mérnöknek (nincs
betöltve); s mérn. Kanba Frigyes, Székely József
mérnökönként, Meytanier József. 8) K. Fehér-
várihoz mérnök Niki József; s mérn. Dolesló
Mihály, mérnök növendék Theimer Eduárd. 9)
Szászvárosra főmérnök Tóth Kálmán, mérnök
Grtürn Bernát, segéd mérnök Mikkel József, mérn.
növendék Bihai Károly. Vélts pedig a k. főkor-
mánysszékhöz osztott be.

— Kriza János, az erdélyi unitáriusok
püspöke, az egyház és irodalom terén szerzett ér-
demei elismerésül díjmentesen királyi tanácsosi
címet nyert.

— A kolozsmonostori alaptörvényi ura-
dalom átvételére a k. főkörmányszéktől titkár Ked-
ves Alajos és kolozsmonostori plebános Bakó János,
átadó biztosok pedig a kolozsvári pénzügyigaz-
gatóságtól titkár Berényi Lipót, a bánya-, só- és
erdészeti igazgatóságtól pedig erdész mérnök Schem-
mel Sámuel nevezettek ki.

— Egy a b-farkasutczában közeleb-
ről végig menőnek az az ötlete támadt, hogy a
boncztermek nagy szükség van ugyan, de minél
félreesőbb helyen vannak, annál jobb, egészsé-
sebbnek minden esetre egészségesebb. Még csak
azt nem tudjuk, vajon az illetők b-farkasutczát
félreesőbb helynek tartják-e vagy sem?

— Sokat láttunk, tapasztaltunk utóbbi
időben — írja a „Hazánk” — de a következőket
még nem is álmodhattuk. A gyulafehérvári görög
egyesült Balászfalván székely érsekségre nézve sok
jelöltet hallottunk. Van pártja Cipariunak, Dobrá-
nak, Pappfalvainak, de mégis legnagyobb pártja van:
Bonaparte Lucian bibornok-nak. Ennek a
dolognak fele sem tréfa. Nagy álmok, nagy vágyak
s nagy remények.

— Maros-Váráshelytől is megkezdődött
a kereskedő ifjak iskolázása. F. hó 19-én tartott
az első lecke. Tanítónál a keresk. társulat Czehe
Imre urat választá. — Mint minden testület és testő
vált korszerű eszmének sikert kívánunk ennek is.

— A balászfalvi májálisért a maros-
széki törvényszék elébe idézettek közül eddig meg-
jelentek s ki is hallgattak: 17-én Moldován Juon
és Faragó Dumitru tanárok; 21-én Vlasza Eliás
és Mihály Gregor kanonokok; 22-én Cipariu Timoté
szintén kanonok. Voltak még 20-kára idézve: Rácz
Basil prépost és Marusán Jakabu; de betegség
miatt, melyről a szokásos módon, bizonyítványokat
beküldözték, nem jelenhettek meg. A vizsgálat
eredményét hivatalos titok fedi.

— Az arad-fehérvári vonal megnyitási
ideje még mindig bizonytalan; s az e tárgyban
jövő tudósítások egymásnak meglehetősen ellent-
mondanak. Egyik aug. 15-ét várja, másiknak még
szeptemberre is alig van kilátása. Egyik már min-
dent elkészített, másiknál még nagy akadály a
Maros hídja stb. stb. Melyik mondott igazat, majd
meglátjuk annak idejében.

— A pénzügyminiszter Bugoz Lászlót
a nagy-szebeni pénzügyigazgatósághoz titkárrá ne-
vezte ki.

— A pár év óta nagy előhaladást tanu-
sított Sz.-Régenből írják, hogy a várostól nem mesz-
sze Alsó- és Felső-Idécs falvak szomszédságában
sósforrásra akadtak, s több vállalkozó e helyen
fúrdót nyitni el is határozta. A leírásból úgy látjuk,
hogy ha a terv létesül, itt lesz legregényesebb für-
dőink egyike. — Ugyancsak Sz.-Régenből tudósítá-
nak, hogy a hely. hitlek leány-növendék egy osz-
tálylyal gyarapították, s már 5 osztályon.

— Az Erdélyben lévő szász egyletek je-
lesül az erdélyi országos társulat, az erdélyi
Gusztáv Adolf alapítvány-egylet, s a torna-, lövés-
s dalárdá-egyletek augusztus hó 4-től 7-ig egy-
szerre Beszterczén tartják nagygyűléseiket.

— Petrolium-forrást sejtene határszé-
lünkön Boicza körül. Mint a „S. Bl.” írja, a kuta-
tás meg is kezdődött, s pedig a legjobb remény-
nyel. Melyik erdélyi ne kívánna jó eredményt.

— Az eddig fennállott levélposta
összekötés Kolozsvár, Berend, M.-Sombor, M.-
Egrecy és Zilah között, valamint a m. kir. posta-
hivatal Berenden f. hó 31-én felhagyatik, ellenben
folyó évi aug. 1-től kezdve: 1) Bánff-Hunyad és
Zilah között N.-Almás, M.-Zsombor és M.-Egrecy
át napontai küldöncz szekérposta-járat nyitattik
meg. 2) N.-Almás és Sz.-Mihálytelkén m. kir.
postahivatalok állítanak fel.

— Az evang. egyház — mint egyik szász
lap írja — november 11-én tartandja nagygyűlését
Szebenben.

— Hogy télen havaz, s nyáron dő-
rűg, azt, úgy hisszük, senki sem találja különös-
nek; hanem hogy este 10 órától reggel 10 óráig
folytonosan esotogjon, ez tán még sincs egészen
a legmegszokottabb dolgok közé írva. Így történt
nálunk péntek este és szombat dél között. 12 óra
hosszat vakított a villám, mely itt ngyan szeren-
csére nem tett semmi kárt, de a szomszéd Szucság
helységében egy házat és egy szint gyújtott meg,
utóbbiak egy kecske is odaégett. — A szebeni la-
pok közelebből sokat panaszkodtak a viharra; kö-
zöltük ezt már csak azért is, hogy ne higgyék
mintha monopolizáltak volna.

— Daláraink mult számunkban hirdett
estélye tegnapelőtt nagy közönséget gyűjtött össze.
A liget mesterkelt díszbe öltözött; csillogott, ragyo-
gott lámpáktól és szép szeméktől. A tánc járta
be sötét éjfélig, mintha csak érezték volna, hogy
az idén ez csakugyan utolsó májális.

— Olyan szép kis város az a Maros-
Váráshely, s mennyivel szebb lenne, ha nem volna
rendőrségi tekintetből semmi panasz; de, hogy
van, már többször olvastuk s olvassuk újabban
egy előtűnt fekvő tudósításból, mely azt
mondja, hogy a sz.-györgyteza egyik kapujából
még most is ki-kirohannak a járókelőkre a szelín-
dek és komondorok, s hogy ezek gazdája foly-
vást üzi ott azt a mesterséget, mely a levegő tisztá-
sára legkevésbé alkalmas, továbbá panaszko-
dik, hogy a város mulató helyéhez, az Elbához
közel még mindig áll a dísznő-öl, hogy pedig ez
sem éppen ide való, nincs miért számokkal kimu-
tatni. — Elég sajnós, ha e körülmények állanak,
s ez esetben, úgy hisszük, még nem jutottak tu-
domására a rendőrségnek, mely — remélhetőleg —
nem mulasztandja el a kellő intézkedések meg-
tételét.

— A szász lövészek seregeseen tódulnak
Bécs felé a lövésztünnepélyre, melynek nagyszeri-
sége már csak a következőkből is kitűnik: Requi-
ráltak már 7000 leveles tányért, 23,000 lapos tá-
nyért, 8000 csemegetányért, 750 tálcát továbbá
8500 evőkanalat, 3000 kávékanalat, 9000 ivó,
2000 pezsgő, 2000 liqueurphohar, 10,000 sörös
kanosót, 120,000 üveg fehér, 40,000 üveg vörös
bort, 5500 palack francia pezsgőt és 4000 üveg
rajnai bort. Az ünnepély központját képező helyi-
ség világítása naponkint 500 ftba kerül. — Egy-
szerre 30,000 ember fog megvendégtetni.

— Színházunk közkedvességi primadon-
nája Sz. Mátrai Laura duna-földvári közelebbi
vendégszereléséről a „P. Llynd” és „Fővárosi
Lapok nagy méltánlaltal szólnak, a „Magyar Uj-
ság”-ban pedig a következőket olvassuk: „Sz. M.
L. Duna-Földvártól nagy tetszés közt vendégszere-
pelt a napokban. Jutalomjátékán tömérdek taps ki-
híváson kívül, ezüst tálcza, két ezüst gyertyatartó
és egy értékes brillant gyűrűvel tüntette ki a kö-
zönség a kolozsvári színpad kedvenc primadonná-
ját, ki a nemzeti színháznál is nagyon elkélne.”

— A Beniczky ügy még sincs fiderítve.
Említk, hogy az útbaigazítónak 500 ft jutalom
tízetett ki. A pestvárosi kapitányság e jutalom ki-
hirdetése mellett közli a személyleírást is, melyből
látjuk, hogy az eltűnt 55 éves, erős testalkatú férfi
volt. — A mi legújabb e tárgyban a következő:
Harasztinál f. hó 24-én két holttestet fogtak ki a
Dunából, egyik oldalán van keresztül szurva, fején
és kezén megsebesítve, s a haraszi jegyző gyani-
tása szerint, — ki az esetet Pest vármegye ható-
ságánál azonnal be is jelenté, — nem lenne más,
mint az oly titkosszerűen eltűnt Beniczky Lajos,
a másik holttesten is vannak nyomok, melyekből
azt lehet következtetni, hogy küzdelem közben esett
el, s a másikkal együtt már holtan vettették a
Dunába. A megyei hatóság részéről bizottság ment
ki, az ügy megvizsgálása végett. Az egyik holt-

testen dívtos és műveltebb osztályhoz tartozó, sejt-
tető öltöny volt. A vizsgálat folytán kiderült, hogy
egyik hulla sem a Beniczkyé; addig is megemlítjük,
hogy Pesten ez eset alkalmából újabb elfogatások
történtek.

— A bukaresti ev. ref. iskola fiu és le-
ánygyermekének közvizsgálatáról való tudósításból
kiemeljük: tanultak a lelkes Koos Ferencz és ta-
nító Teleki Samu vezérlete alatt 3 osztályban
44-en. Egész év alatt megfordult az iskolában 62
tanuló. A vizsga július 12-kén tartatott meg az ér-
dekeltek s a román kultuszminiszter biztosa teljes
megelégedéssel.

— Kossuth Lajostól a „M. U.” ismét hosz-
szabb levelet közöl, melyben tiltakozik az ellen,
hogy Horváth Mihály történetírónak ellene írt röpirá-
tában magánleveleit felhasználta.

— Mint a „H. Ztg.”-nak távirják, Bécsben e
hó 22-kén iszonyu szerencsétlenség történt. Egy
kávéház összeomlott s 197 embert zúzott össze.
Nevezett lap e hó 25-kén egy másik táviratot vett,
melyben jelentik, hogy ezek között egy erdélyi
sem volt.

KÜLFÖLD.

A „France” szerint Rómában a legjobban ér-
tesült körökben azt állítják, hogy a szent-szék
hajlandónak mutatkoznék az ausztriai püspökség-
nek azt tanácsolni, hogy békülékeny eljárás kö-
vessen, s hogy különösen a gyakorlatban minden
oly lépést kerüljön, mely a politikai körbe s az
állam belügyeibe avatkozashoz hasonlít. Ha a
pápai kormány hangulata ilyen, akkor a sz.-szék
s Ausztria rövid időn oly modus vivendi fognak
találni, melyhez az egyház s az ausztriai birodalom
egyenlően szerencsét fognak maguknak kívánhatni.

A „Pays” jun. 24-éről szóló proclamatióját
közli a tett pártnak, mely a császárt és szászarsá-
got hevesen megtámadja. — A proclamatiók titok-
ban circuláltak s a „Pays” levélben kapta meg.
Belgrád. Markovics Péter ügyvéd bizott
meg hivatalból Karagyorgyevics Sándor exfj. vé-
delmével; a végtárgyalás e hó 23-án lesz, több
vádolt szinte nyert hivatalból védőt; tizenegy ha-
lálbüntetésé válósint.

Bukarest, jul. 22. A választótestület által
megválasztott 33 senator közül 23 a vörös párthoz
tartozik. Jassy, Jonescu senatort újból megválasztá.

Belgrád, jul. 23. A fejedelmi gyilkosság-
ban vádlottak elleni végtárgyalás folytatása ma
d. e. 9 órakor vette kezdetét. Mint vádlott, Miloise-
vich Andrea Karagyorgyevich hg. jószágigazgatója
és Nenadovich Simon és Szvetozár jelent meg.
Ezen vádlottak, valamint Karagyorgyevics herceg
ellen a közbíró fejtegetvén a vádat, a törvény
értelmében előbbi háromra a halálbüntetést, Kara-
gyorgyevics hercegre s annak titkárra pedig 20
évi fegyházi büntetést kíván kimondatni. A tör-
vénysszéki teremben a konzulok és számos hallga-
tóság volt jelen.

Az „Indep.” párisi levelezője biztossan érte-
sített arról, miszerint Napoleon herceg azon meg-
győződésre jutott Törökországban, hogy a Krimi
háboru gyümölcse egészen semmivé lön, és hogy
a harcztot újból kell kezdeni, ha Franciaország az
ottomán birodalom teljes megvédését óhajtja.

Beust jegyzéke, melyben az Ausztria va-
las ügyeire vonatkozó pápai allocutioira felel, folyó
hó 13-kán közöltetett az ausztriai ügyviselő által
Antonelli bibornokkal, kinek a jegyzék másolata is
kézbesített. Antonelli csak arra szorítkozott, hogy
a jegyzék átvételét elismerte, miként Beust is tön
a pápai nuncius által az új törvényeket illetőleg
Bécsben benyújtott tiltakozással. Meysenbug midőn
bücsülátogatáson volt a pápánál, a ki már birt tu-
domással Beust jegyzékének elindításáról, éppen
oly kegyesen fogadtatott, mint azelőtt. Valamint
Ferencz József császár csak a törvények szentesi-
tése után írt a pápának, éppen úgy ő szentsége is
csak az allocutio megtartása után intézett levelet a
császárhoz.

A „N. Fremdenbl.”-nak hiteles ktfőből je-
lentik, hogy Bolgárországban komoly zavarok ké-
szítettek elő. A szerb határon s Dobrudzásban
forradalmi csapatok működnek. 18- s 19-ke közti
éjjel egy ily csapat Sistonál átkelt a folyamon,
s a távirda-huzalokat elvágta, míg egy más csapat
a határt megszállá. A diplomatai körökben ezen
események nagy nyugtalanságot okoztak.

A florenzi „Nazione” megrója Poroszorszá-
got, mely az olasz seregnek szolgálatot áll az el-
tenségek kezdete előtti napon, egy, saját
tábornokai által szerkesztett, s az olasz tábornok-
okkal együtt nem tárgyal haditervet, midőn az
olasz tábornokok már egy más tervet fogadtak el,
melynek tüsténti megváltoztatása lehetetlen vagy
rendkívül nehéz volt. Ezen jegyzék modora igen
parancsoló. A többi lapok szintén bírálják ezen
jegyzéket.

Lissabonban a miniszterium következőkép ala-
kult meg: Sa de Bandeira marquis miniszterelnök
s hadügyminiszter, Vizen püspök belügy-, Rekneto
igazságügy-, Latino-Crezo tengerészeti-, Cathéoros
köz-munkügyi- s Bento pénzügyminiszter.

Mazzini, a fáradhatatlan olasz agitator, ki
folyvást Londonban tartózkodik, élénk figyelemmel

kiséri mindazt, a mi az olasz félszigeten történik.
Legújabbban egy levelet intézett a „palermói köz-
ponti páholyhoz”, melyben mintán szerencsét kívánt
a „testvéreknek” azon elvekhez, melyeket vallanak,
s melyek egyedül képesek a hazát megmenteni,
végül így szól: „Folytassátok reformáló műveleteket.
Midőn megszabadulunk minden bitortól és despo-
tától, midőn Rómában olasz szerződésre léptünk,
mely így szól: Nekünk csak egy urunk van: Is-
ten; csak egy elvünk: az erkölcsi törvény; ezen
elvnek csak egy értelmezője: a legértelmesebb és
legerényesebb férfiak által képviselt nép, akkor va-
lóban testvérek leszünk, előbb azonban nem. Ké-
szítsük elő egyesülve ezen napot és fogadjatok en-
gemet is munkatársatoknak. Testvéretek, Mazzini.”

Bajorország és Württemberg közt Ulm erősség
megszállási viszonyaira nézve állítólag egyezmény
jött létre, melynek lényege a következő: Háboru
idején az erősség hadilábra állítására 600,000 frt
adandó a várparancsnok rendelkezése alá, s ezen
összeget a két állam két egyenlő részletben fizeti.
Béke idején a helyőrség 5,000 emberből fog állni,
ehhez Bajorország 2,000 (3 zászlóalj gyalogság, 4
üteg ágyu s egy utász század), Württemberg pedig
3,000 emberrel járul (6 zászlóalj gyalogság, 4
üteg ágyu, egy század utász s egy lovasszázad.)
Háboru idején a helyőrség 10,000 főre emeltetik,
ehhez Bajorország 4,000 gyalogossal, 800 tüzérrel,
180 utászszal, Württemberg pedig 4,000 gyalogos-
sal, 700 tüzérrel, 180 utászszal s 150 lovassal já-
rul. A vár a két állam közös birtoka. Ezen szer-
ződés öt évre érvényes.

A belga király legújabb időben tanúsított ma-
gatartását következőleg magyarázzák némelyek:
Ő és kormánya tudja, hogy egy Belgiumban, mint
Franciaországban létezik egy párt, mely a kis ki-
rályság bekebelezését óhajtja a szomszéd nagy bi-
rodalomba. Az sem ismeretlen Brüsszelben, hogy
egy ideig maga III. Napoleon is komolyan gondolt
arra, miszerint a francia chauvinizmust Belgium
annectálása által kárpótolja. A királynak tehát azt
tanácsolták, hogy helyezze sorsát bizalomteljesen a
franciák császárának kezébe, s annak idején te-
gye meg azt, mit a hannoveri király a porosz ki-
rályal szemben tenni, saját kárára, elmulasztott.
A barátság és rokonszeny, melyet a belga király
hatalmas szomszédja irányában tanusit, nem várt
események bekövetkeztével az utóbbira nézve lehe-
tetlenné tenné II. Lipótot koronájától és országától
megfosztani.

Mostarból jelentik, hogy Hercegovina három
kis körülete (Drobnjak, Yezero s Charantzi) fegy-
vert fogott, de miután sérleik orvosoltattak, a
lakosok békésen hazaszededtek s ezt egy küldöt-
ség által értesére adták a bosniai vezérbasának.
Ez a küldöttség tagjai közül egyet ama kerületek
vajdájává, egyet pedig katonai parancsnokká ne-
vezett ki.

Mint Athénéből f. hó 17-ről jelentik, a kamra
többsége által indítványozott válaszfelirati javaslat
elfogadtatott. Kandilára vonatkozólag a fölirat így
szól: „Mi szent kötelességnek tekintjük, egy rokon
népnek megadni az arra nézve nélkülözhetlen se-
gélyt. Mi azért imádkozunk, hogy ama nép óhaj-
lásai teljesüljenek.”

KÖZGAZDASÁG.

Gyümölcsészetünk s kertészetünk kártékony
állatai.

Két, szerfölött ártalmas állatra kívánom figyel-
meztetni a gyümölcsészetet és a kertészet barátait.
Emlékeztetnek a t. érdeklettek arra a nagy sereg
fehér pillangóra, mely május végén és június ele-
jén gyümölcsöinket, kerteinket előzőnlötte volt. E
pillangók már régen elenyésztek; de ott, gyümölcs-
faink levélhegyein, hagyták 60—120 darabból álló
sárga, 6—7 bordájú tojáscsoportjukat. A tojások
2—3 héttel elődtől kikelték, s már lerágták egy-
két, sőt három levél felbőrét is, s most az első
vedlésnél állnak. A 2-dik vedlés csak a jövő év
aprilisében áll be, mely után — kíváltk, ha mint az
idén sok volt a pillangó — fainkról, ugyiszlóván,
leég a levél és virág. Az apró hernyók télire egy-
két-három levélbe sodorják be magukat, s ott huz-
zák ki a legkeményebb hideget is, néha egyetlen
selyem szálaeskan logatra téli szállásukat a letört
leveleken. Mint mondók, ez idén különösen nagy-
számu ellenség rohant meg, s éppen a sokaságért
meg kell kezdenünk már most a szedést, annyival
is inkább, hogy a téli havazás miatt a ostringó le-
vélkéek gyakran annyira megkopnak, hogy a fa te-
tején levőket nem láthatni. Gyümölcsfaink egyrésze
(különösen az alma-, körtefák, a kajszikák sem ki-
mérték) már is perzselték. Én e levelekből a meny-
nyit csak lehet kézzel, a mit nem, létrával szedek
össze. Gyermekek, kik más munkára még erőtle-
nek, nagy gyümölcsösökben segítségül szolgálhat-
ának s olesdőt. Az ágak teteje felé — gondolá-
tom szerint — egy alól hegyezett, karnyi vastag, két-
felől foggal s tetején vashoroggal ellátott rudan le-
hetne följutni. Alig kell mondanom, hogy az öz-
szegyűjtött leveleket elégetjük. E munka által sa-
ját gyümölcsöinket, legalább apróbb fainkat meg-
mentjük, még abban az esetben is, ha szomszédaink
a szedést elhanyagolják, mert a hernyó tanyáját
nem igen változtatja. Szinte feledém közös ellenün-

ket nevével mutatni be: ez a galagonya üzdöndék volt (Pourea crataegi). Szárnyai fehérek fekete ereszettel, szélessége 23–26 vonal. Még csak azt kell megemlítenem, hogy a gyümölcsfák ághegyein levő gyakran ökönyi burkokat egy más hernyó az ugynevezett Liparis chrysorrhoea közötti össze; ez is apró hernyó korában telet ki. Szédése könnyebb nagyságáért, de a mellett az irt általánosan kisebb burku üzdöndék is apasztanunk kell, ha szeretjük a gyümölcsöt. A második ártalmas rovar, mit bemutatni akarok, a káposzta üzdöndék (Pontia brassicae.) E pillangó valamivel nagyobb az előbbinél, szárnyhegye és szélén sárga fekete szegélye van s az aljának az előszárnyon két fekete foltja. A káposzta pillangó éppen repül s csapatokként rakja le ez is sárga tojásait a káposzta levelek alá. Legkönnyebben úgy állhatjuk utját a neány nap alatt kikelő elemnek, ha a káposztának levelét felfordítjuk s a tán oda rakott tojásokat egy ronggyal letöröljük. Kivált — míg a tojás meg nem szárad-nagyon — egyszerű és biztos eljárás ez. Próbát tettem a németek által ajánlott kendervetessel is. Káposztáink közt több szál kender nőtt fel s bátran állítom, hogy a leveleket sokkal kevesebb pillangó tojta meg, mint szomszédomat. Cariosumként megemlítem, hogy az

irt pillangók petéi pézsmaszaguk s a tojásra megért anya, megfigyelésem szerint, e szagról érzi meg, hogy valamely növény a jövő nemzedék számára már le van foglalva. Igen szép gondoskodása a természetnek a faj fenntartására; de egyúttal intve vagyunk mi is, hogy ha fát és veteményt szaporítunk, védelmi eszközök felállításában is gyorsalkodjunk.

Kócsi Károly.

Vegyes.

— Beküldetett a debreczeni gazdasági egyesület f. évi sept. 25–27 kén tartandó általános gazdasági kiállításának előrajza. Ebből látjuk, hogy a kiállítás szántás-versenyyel és jutalomosztással lesz összekötve.

— Pest környéke, július 20. Az aratást Isten segédelmével bevégeztük, s ma már a termés eredményéről is jóformán beszámolhatunk; rozsaik, daczára annak, hogy a májusi zivataros jégeső nagyrészt megdöntötte, mennyiségre és minőségre nézve kielégítő terménnyel fizettek, egy magyar hold (1,200 □) egyre-másra 10–24 keresztet, egy kereszt pedig 1½–1¾ veka magot adott, tehát átlag számítva 10 szemet egy után; az árpa helyütt még többet, s így tehát ez idénre ismét jó

terméstünk lett volna, ha a méreg drága napszám a jövedelmünk részét föl nem emésztene; vidéki gazdátársainak némi tájékozásul ide mellékelve adom a termelési költség felszámítását és pedig érte 1 magyar holdat 1200 □ élével.

Kétszeri szántás 3 forintjával teszem 6 frt — kr.
3 éves trágya forgás mellett, az évi trágyaszükséglet per 6 szeker 1 frtjával 6 —
Aratás általában 5 —
Cséplés és tisztítás keresztje 60 krjával 12 —
Szalma és mag behordásra 3 fuvar 2 forintjával 6 —
Csúsz díja 40 krjával 40 —
Termelési költség 35 40 —
A földbe fektetett tőke 6% kamatai 12 —
Összesen tehát 47 frt 40 kr
Bevétel 9 mérő rozs 4 frt 50 krjával 40 50 —
250 zsup szalma 6 krjával . . . 15 —
Összesen 55 frt 50 kr
Ebből leszámítva 47 40 —
Maradna tiszta haszon 8 frt 50 kr

Nem számítva ide a gazda fáradságát, a család tartását, jég elleni biztosítás díját országos közvédelmi adókat és egyéb tartozásokat.

Valóban csekély jövedelem, ha meggondoljuk, hogy egy középmodú családnak legalább 100 holdra volna szüksége, hogy ezen jövedelem után csak szerényen is megélhessen.

— Fehérneműek mosása. A fehérneműek közönséges módon eszközölt mosása sok időt igényel s a ruhát nem kevésbé rontja. A következő mód ennél fogva ajánlatosabb: 4 lat terpentint, ½ lat salmiakészítéssel összekeverve, 1 akó langyos vízbe öntetjük, melyben ¼ font szappan van feloldva. Ezen keverékben áll a ruha egy éjszaka át s reggel tiszta vízben kétszer kimosatik. Az ily módon kezelt ruha semmi szagot nem vesz fel s oly tiszta, fehér, minő kéz közti dörzsölés mellett háromszori mosás után lenne.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Július 27-kén: 5% Metaliques 100 frt 59 20. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 63.25. Kamat 59 25. 1860. Kölcsön 86 80. Bankrészvény 733. Hitelintézeti részvény 200 frt 211.30. London 10 ft st. 100 frt 23½, kr 113.75. Ezüst 111.35. Cs. királyi arany 5.42. 1/10

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Pályázat kisdedővi állomásra.

A kolozsvári ev. ref. egyház pályázatot hirdet egy kisdedővi állomásra. Évi fizetése 500 ft o. é. készpénzben, továbbá két szoba, konyha, pincze, faszín, tágas kert. (229)

Pályázati határidő f. évi augusztus 31.

A pályázni kívánók szakképességükről, eddigi szolgálataikról, erkölcsi magaviseletükről szóló bizonyítványaikkal ellátott folyamódványaikat a kijelölt határidőig alólirhoz küldjék be.

Kolozsvár, július 18. 1868.

SZÁSZ DOMOKOS,

ref. pap s a kisdedővi bizottmány elnöke.

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

MANTSU EMANUEL

divatkereskedésében Kolozsvárt,

főter Schütz-ház alatt kaphatók:

RENDKIVÜL LESZÁLLÍTOTT ÁRON.

Nagyválasztéku és jó minőségű NŐI és FÉRFI cikkek, különösen pedig következők: (1—3)

jó mosó Percalin 25 krtól 30 krig.
% Baregek 18 „ 35 „
% Szőr köntös kelmék 20 „ 40 „
% finom Lüsztetek 30 „ 80 „
Szines selyem-ruhák 25 ftől 35 frtig

Továbbá: mindenféle színű Kázmírok, Butorszővetek, Grádlik, női-felöltők, beszótt kendők és Longshavlok, Rumburgi, Creáz és bécsi házi vásznak, csipke és Mousslin függönyök, női-íngék, köntös diszitók és minden egyéb e szakmába vágó cikkek.

Valamint: Nagyválasztéku és különböző színű selyem, Kázmír és olajos paplanok, pokróczok, szőnyegek és férfi ruháknak gyapjú-kelmék, Peruvienek és vékony nyári szövetek.

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

A PLAGVITZ-LIPCEI magasabb gazdasági tanintézet

az egyetlen, a mely az akadémiák előnyeit az egyetemeken való tanulás előnyei-vel egyesíti. A bevezető felolvasások, s azok, a melyek különösen a nagy-gazdaság, téglavetés, sörfőzés, gépgyár sat. iránti tanulmányt képezik, minden tanévben folytonosan külön tanfolyam gyanánt tartatnak. E tanfolyam után valódiságos beiktatás az egyetemre s ezzel az önkéntes katonaszkodásra jogosítvány, melyet Lipcsében teljesíthet. Az egyetemen minden, a gazdának fontos felolvasás minden tanfolyam alatt nyújtatik, úgy hogy mindenki a tanulmányok egymásután következő-nek rendszeresített menetét megtarthatja.

A felolvasások kezdete Október 13. Felvilágosítást és programokat felolvasási sorozattal bérmentesen ad

Dr. BIRNBAUM K., igazgató-tanár.

(145) New-Yorki (9—10)
Wheler & Wilson és Howe Mannfg. társak
amerikai VARRÓGÉPEK
ügynöksége
Teutsch J. B-nél
Ségesvárt
eredeti gyári áron árul, pontos szolgálat biztosítása mellett.

Az 1867-diki párisi világtárlaton 82 versenyző gyár közt Wheler és Wilson urak nyerték az egyetlen arany-érmét.

Ezen kitüntetés tényleges tanúságot tesz ezen varrógépek még eddig feltű nem mult jeleségéről, s minden további dicséret feleslegessé tesz.

Videki megrendelések, tekintettel a szállításra és pakolásra, költség nélkül szállítatnak helyre a raktár által

TEUTSCH J. B-nél
Ségesvárt.

A fogak tisztítása!

A hires

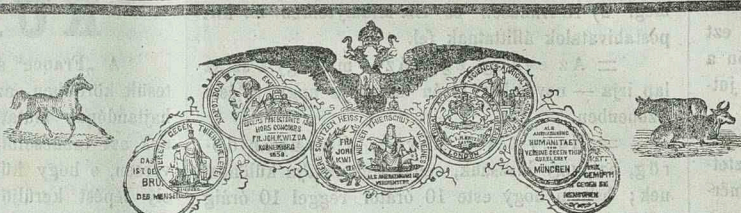
Anatherin-Szájviz,

melynek szabadalma 1865-ben lejárt, s melynek kitűnő jósága felől számos bizonyíték létezik,

40 kron

kapható: Spitzenmüller C. készítőnél, Bécsben gyógyszerész am hohen Markt.

Kolozsvárt: Csapó Sándornál.

(158)

Csász. kir. szab.

(7—10)

Korneuburgi marhapor

16, szarvasmarha és juh számára,
42 és 84 kr.

Helyreépítő folyadék

(Restitutions-Fluid)

lovak számára

Kwizda Fer. Jánostól Korneuburgban, 6 Fels. I. Ferencz József császár által kivált. szabadalmazva.
1 füveg ára 1 frt 40 kr.

Lököröm-kenőcs

cserepes, repedezett köröm sat. ellen
1 szelencze ára 1 frt 25 kr.

Pata köz-por

a lópataköz rothadása ellen,
1 füveg ára 70 kr.

Sertés-por

füto-fene ellen, 1 göngy ára 63 kr. és 1 frt 26 kr.

Kapható: Kolozsvárt: WOLFF J. urnál.

Szebenben: Zöhrer Fr.

Brassóban: Hessheimer J. L. és A. urnál.

Gyertyánffy és fia urnál.

Ségesvárt: Teutsch J. B.

S. Szent-Györgyön: Benkő és Ceutak urnakál.

Óvás. Hogy a közönség hamisítványok megvétele ellen biztosítva legyen, kérjük csak azon tüveket és göngyöket valódiaknak tekinteni, melyek a korneuburgi kerületi gyógyszerár presétjét viselik.

(209)

Beküldetett.

Kova-keménysegtiek s ép oly ellentálló képességgel bírnak A. KAILAN eredeti kovafestékei Nussdorffon Bécs mellett, s Bécsnek legszebb temploma, a Károly-templom, a mely ezelőtt egy évvel lön e cég festékével bemázolva, mutatja minő czélszerűtiek e festékek. Még hatályosabban tűnnek ki e kovafestékek a rossai lakat-nyán, s más festékekkel még csak távolról sem közelítő eredményt lehetne csak elérni.

Hanem még más készítményeiről is meg kell a gyárnak emlékeznünk, különösen olajnyomat-festékeiről, de nevezetesen igen jeles és olcsó fénymázairól. — Készít végül e cég kopál-fénymázát és talaj-fénymázokat egyedül minőségben, s minden fogyasztónak valódi szolgálatot hisztünk tenni, midőn ezekre figyelemztetjük.

Éppen most jelent meg!

és

Stein János könyvkereskedésében kapható a legújabb röpirat

SZEMLE

közjogunk

és

POLITIKAI VISZONYAINK FELETT

Irta Tóth László, Déván.

Ara 30 kr.

A hány kérdés annyi felelet,

vagyis

népszerű természettan.

Irta M. D. Lévi Alvarez, francia eredetiből a 25-dik kiadás szerint fordította Deák Farkas. Ara füzve 60 kr.

EGY FALAT KENYÉR TÖRTÉNETE.

Levelek az ember életéről. Mindkét nembeli növendékek számára. Má c é J.

nyomán dolgozta Szász Domokos.

Ara füzve 1 frt.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74. sz.)